

МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ НИЙГМИЙГ 2010 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ  
 ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТОВЧОО

2011.03.29

Баянхонгор

Мөрийн хөтөлбөрийн хэрэгжилт			
Хяналтад авсан нийт тоо		45	
Хяналтад авсан нийт зүйл, заалтын тоо			
Үүнээс	Биелсэн /100%/		
	Хэрэгжих шатандаа		
	Үүний дотор	90%	2
		70%	5
		50%	
		30%	
		10%	
	Тасарсан		
Хэрэгжилтийн дундаж хувь:		96,22%	

БИЕЛЭЛТИЙГ НЭГТГЭН ГАРГАСАН:

ТӨРИЙН ЗАХИРГАА, УДИРДЛАГЫН ХЭЛТСИЙН  
 ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ ҮНЭЛГЭЭНИЙ  
 ТАСГИЙН ДАРГА

М.ӨНӨРЖАРГАЛ

ТАНИЛЦАЖ ХЯНАСАН:

ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА

Ч.ГОМБОДОРЖ

**МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙГ 2010 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙГ  
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ**

2011.03.39

Баянхонгор

Д/д	Зрилт, арга хэмжээ	Хэмжих нэгж, шалгуур үзүүлэлт	2010 онд хүрэх түвшин	2010 онд хүрсэн түвшин
1		3	4	
<b>НЭГ. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО</b>				
<b>Зорилт 1. Санхүү, эдийн засгийн хүндрэл, бэрхшээлийг даван туулахын тулд эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих, макро эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах, томоохон хөрөнгө оруулалтын төслүүдийг цогцолбороор нь эхлүүлэх:</b>				
1.1	Эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих, дэд бүтэц болон үйлдвэрлэлийн томоохон төслүүдийг эхлүүлэх, нийт хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлж эдийн засгийн бүтцийг сайжруулах;	дотоодын нийт бүтээгдэхүүний өсөлт /хувиар/	7.4	Аймгийн төсөвт байгууллагууд 2010 онд 21,6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт авч, 23,7 тэрбум төгрөгийн зарлага санхүүжилт хийгдэж төсвийн орлогын дүн 3,6 тэрбум төгрөг болж өнгөрсөн оныхоос 240,1 сая төгрөгөөр буюу 7,1 хувиар өссөн байна. Аймгийн хэмжээнд 2010 онд улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөрөөр барилга байгууламж шинээр барих болон их засварын ажилд 9.1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын ажлууд хийгдлээ. Улсын төсвийн хөрөнгөөр 5.4 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалттай 26 барилга байгууламжийг ашиглалтад хүлээн авч 300,6 сая төгрөгийн автомашин, компьютер тоног төхөөрөмжийг сумдад нийлүүлээ.  /Хэрэгжилт 100%/
<b>Зорилт 2. Төсвийн орлогын суурийг өргөтгөх, бүртгэл тооцоо, мэдээллийн тогтолцоог сайжруулан төсөвт төвлөрөх орлогыг нэмэгдүүлж, төсвийн тогтвортой байдлыг хангана:</b>				
2.9	Татвар хураалтын үйл ажиллагааг боловсронгуй болгож, татвар төлөгчдийг татварт хамруулах түвшинг дээшлүүлэх, бэлэн ба бэлэн бус төлбөр тооцоог бүртгэлжүүлэх, далд эдийн засгийн нөлөөллийг багасгах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх;	татвар төлөгчдийг татварт хамруулах байдал /хувиар/	80-аас дээш	Татвар төлөгчдөд үзүүлэх үйлчилгээг хөнгөн шуурхай болгох, татвар төлөгчдөд нэг цэгээс үйлчлэх үйлчилгээг нэвтрүүлэн нээлттэй болгох зорилгоор татвар хураалтын үйл ажиллагааны журам, татвар төлөгчдөд нэг цэгээс үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааны журмыг шинээр боловсруулан баталж үйл ажиллагаандаа баримтлан ажиллаж байна.  /Хэрэгжилт 100%/
2.10	Уул уурхай, ашигт малтмал болон байгалийн нөөц ашиглахтай холбогдсон бүх төрлийн албан татвар, төлбөр, хураамжийг бүрэн ногдуулж хураах, түүнд татварын албанаас тавих хяналтыг сайжруулахад чиглэсэн үйл ажиллагааны хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Татварын ногдуулалт, хураалтын мэдээллийг зохих программд хуулийн хугацаанд үнэн зөв оруулж хэлтсийн болон сум орон нутгийн удирдлага, татвар төлөгч, иргэд аж ахуйн нэгж, байгууллагыг шаардлагатай мэдээллээр хангаж ажиллаж байна. Аймгийн татварын орлого төвлөрүүлэх дансуудыг харилцагч байгууллагуудын мэдээллийн самбарт байрлуулан, цахим тайлан илгээх нууц үг, татварын өрийн үлдэгдэл болон бусад мэдээллийг утсаар болон биечлэн өгч ажиллаж байна. Татварын Ерөнхий газрын 2010 оны 08 дугаар сарын 19-ний 419 тоот тушаалыг үндэслэн Хэлтсийн даргын нэрэмжит дотоод хяналт шалгалтын удирдамжит ажлыг Баян-Өндөр, Баянговь, Баянлиг, Богд, Жинст гэсэн 4 сумдад 2010 оны 10 дугаар сарын 15-23-ны өдрүүдэд ажлын хэсэг томилон амжилттай зохион байгууллаа.  /Хэрэгжилт 100%/
<b>Зорилт 3. Банк, санхүүгийн салбарын тогтвортой байдлыг дээшлүүлж, хөрөнгийн зах зээлийн хөгжлийг эрчимжүүлэх, төрийн байгууллагуудын төсөв, санхүүгийн удирдлагын мэдээлэл, дотоод аудит, хяналтын тогтолцоог боловсронгуй болгоно:</b>				
3.6	Даатгалын зах зээлийн хөгжлийг дэмжиж, түүний нийгэмд үзүүлэх үр нөлөөг өргөжүүлэх хүрээнд "Малын индексжүүлсэн даатгал" төслийн үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэх;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Малын индексжүүлсэн даатгалнь Үндсэн даатгалын бүтээгдэхүүн, Гамшигаас хөнгөвчлөх бүтээгдэхүүн гэсэн 2 бүтээгдэхүүнтэй байсныг 2010 оноос эхлэн "Малын эрсдлийн даатгал" гэсэн нэг бүтээгдэхүүнтэй болж 9 аймагт хэрэгжлээ. 2010 оны борлуулалтын улиралд "Монгол даатгал" ХХК, "Бодь даатгал" ХХК, "Прайм даатгал" ХХК, "Практикалдаатгал" ХХК-нууд малын эрсдлийн борлуулалт хийх эрхийг авч Санхүүгийн зохицуулах хороо, МИДТХН-ээс зохион байгуулсан даатгалын төлөөлөгчдийн сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн 85 төлөөлөгч МЭД-ын борлуулалт хийх эрх авч ажилласнаас Монгол даатгал ХХК 844, Бодь даатгал ХХК 660, Прайм даатгал 224, Практикал даатгал ХХК 155 бүгд 1883эрх буюу нийт малчин өрхийн 16,24 хувийг МЭД-д хамруулж 196,906,260,55 төгрөгийн хураамжийн орлого төвлөрүүлсэн нь өмнөх оны үндсэн даатгалын бүтээгдхүүнд даатгуулсан өрхөөс 131 өрхөөр, малчин өрхийн хамралтын хувь 1,13 хувиар хураамжийн орлого 46,4 сая төгрөг буюу 31 хувиар тус тус өссөн байна Баянговь, Өлзийт, Шинэжинст, Богд, Хүрээмарал сумдын малчин өрхийн хамралт өссөн боловч Баян-Овоо, Бөмбөгөр, Баацагаан, Баянцагаан, Баян-Өндөр сумуудад урд оны хамралтаас 13-6 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.Малын индексжүүлсэн даатгал төслийн хэрэгжилтийнталаар аймгийн ИТХТ-ээр хэлэлцэж тус аймагт малын индексжүүлсэн даатгал төсөл хангалттай сайн хэрэгжиж байгааг тэмдэглэж "Малын индексжүүлсэн даатгалын үйл ажиллагааг дэмжих тухай" аймгийн ИТХТ-ийн тогтоол гарч аймаг сумын Засаг дарга, МЭД-ыг борлуулагч даатгалын компаниудад уг ажлыг эрчимжүүлж ажиллахыг үүрэг болгож, малчид иргэдэд малаа даатгуулж заншихыг зөвлөв.  / Хэрэгжилт 100%/
3.11	Засгийн газрын санхүүгийн удирдлагын мэдээллийн системд бүх сумыг холбох;	холбогдоогүй сумдыг холбож дуусгасан байх шинээр холбох сумын тоо	31	2010 онд аймгийн бүх сумд санхүүгийн удирдлагын мэдээллийн системд холбогдсон.  /Хэрэгжилт 100%/
<b>ХОЁР. БОДИТ САЛБАРЫН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО</b>				
<b>Зорилт 6. Эрчимжсэн хөдөө аж ахуйг хөгжүүлж, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, аж ахуйн үйл ажиллагаанд тавих эрүүл ахуйн шаардлагыг өндөржүүлж, хүнсний бүтээгдэхүүний чанар, эрүүл, аюулгүй байдлыг дээшлүүлнэ:</b>				
6.1	Нутгийн шилмэл омог, арвин ашиг шимт мал, амьтны	Баталгаажсан цөм сүргийн тоо /сая	15.0	Мал сүргийн үзлэг, ангилалтанд нийт 350 мянган мал хамруулж, цөм сүргийн малын тоо 120 мянгад хүрсэн. Мал сүргийг бэлчээрийн даац

	шалгарсан удмыг сайжруулагчаар ашиглах замаар цөм сүргийн малын тоог нэмэгдүүлэх, эрчимжсэн аж ахуйг дэмжих;	толгой/		багтаамжид тохируулан, сүргийн зохистой бүтэцтэй байлган тоо толгойг хэт өсгөхгүй байх бодлого баримталж ажилласны дүнд нийт сүрэгт эзлэх ямааны тоо толгой буурч, урд оныхоос 1 хуваарь буурсан дүнтэй байна.  /Хэрэгжилт -100%/
6.2	Гойд ашиг шимт мал болон цөм сүргийн малыг бүртгэлжүүлэх, малын гарваль, ашиг шим, үржил, эрүүл мэндийн бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн сан бий болгох, орон нутгийн мал эмнэлэг, үржлийн ажил, үйлчилгээг дэмжих, түүхий эдийн чанарыг урамшуулах;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Цөм сүргийн хээлтэгч, хээлтүүлэгч малыг бүртгэн гэрчилгээжүүлж, хувьслын ангилалтанд орсон малын 34 хувийг эзэмэг, дугаартай болгож аймаг, сумын хэмжээнд хээлтүүлэгч, хээлтэгч шилмэл мал шалгаруулах үзэсгэлэн худалдаанд Баянхонгор, Галуут, Жинст, Баянхонгор сумдаас үржлийн малчид цөм сүрэгтэйгээ оролцов. МАН-н өвөлжилт, хаваржилтыг даван туулах, малчид оторчдод төрийн үйлчилгээ хүргэх, бог малын хээлтүүлэгч гаднаас авах зэрэг арга хэмжээнд аймаг орон нутгийн төсөв болон бусад эх үүсвэрээс 350 орчим сая төгрөг зарцуулж гаднаас сайжруулагчаар 200 хээлтэгч 43 хээлтүүлэгч худалдан авсан байна.  /Хэрэгжилт-100%/
6.3	Мал, амьтны тэжээлийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх, бэлчээрийн ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулах замаар мал аж ахуйг аливаа эрсдэлээс хамгаалах нөхцөл бүрдүүлэх, отрын бүс нутгийг хамгаалах;	улсын хэмжээнд бэлтгэх байгалийн хадлангийн хэмжээ /мянган тонн/	1000	Сум бүр Засгийн газрын 2010 оны 166 дугаар тогтоол, аймгийн Засаг даргын 01 тоот албан даалгаварыг хэрэгжүүлэх зорилгоор хадлан, тэжээл бэлтгэх ажилд идэвхитэй оролцож, иргэн, аж ахуй нэгж, байгууллага бүрт даалгавар өгч, хадлан авч болох газруудад бүлэг зохион байгуулан ажиллаж 9 дүгээр сарын 13-ны байдлаар 1746 тн хадлан, 271 тн гар тэжээл бэлтгэсэн нь өмнөх бүтэн жилд бэлтгэсэнээс хадлан 35,9 хувиар, тэжээл 2 дахин илүү байна.  /Хэрэгжилт 100%/
6.4	Бэлчээр, тариалангийн талбайн хортон мэрэгч, шавжтай тэмцэх ажлыг зохион байгуулах;	үлийн цагаан оготной тэмцэх талбайн хэмжээ /мянган га/	720.0	Хашиж хамгаалсан бэлчээрийн талбайн хэмжээ 800 га-д хүрэв. Үлийн цагаан оготной тэмцэх арга хэмжээг Эрдэнэцогт, Өлзийт, Баянхонгор, Бууцагаан, Гурванбулаг сумын 30,0 мян га талбайд 45.0 сая төгрөгний санхүүжилтээр зохион байгуулсан. Ихэнх суманд өвөлжөө, хаваржааны болон нөөц бэлчээрийг малын хөлөөс чөлөөлж 1.8 мянган га талбайг хамруулав.  /Хэрэгжилт 100%/
6.5	Хүн амын усан хангамжийг сайжруулах зорилгоор сум бүрт 5-аас доошгүй /баг бүрт 1/ худаг гаргаж хөдөөгийн хүн ам, мал аж ахуйг усаар хангах, бэлчээрийг усжуулах, иргэдийн оролцоотойгоор хөв, цөөрөм байгуулах, гар худаг гаргах үйл ажиллагааг дэмжиж, газар доорх усны геофизикийн хайгуул судалгаа хийх;	шинээр гаргах худгийн тоо	750	2010 онд малчид өөрсдийн хүчээр 50 гар худгийг шинээр гаргаж, 28 худгыг сэргээн засварласны дээр Бэлчээрийн усан хангамжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор инженерийн хийцтэй уст цэг шинээр гаргах, засварлаж шинэчлэх тендерийг зарлан гүйцэтгэчийг шалгаруулан, Шинэжинст, Баянлиг сумдад тус бүр гүн өрмийн нэг худаг гаргаж малын хашаа, хороо шинээр барих, сэргээн засварлах ажлуудыг хийж улсын төсвийн хөрөнгөөр 6 суманд 8 гүн өрмийн худаг шинэчилэхээс 5 –ыг бүрэн хийсний дээр малчид өөрсдийн хүчээр 50 гар худгийг шинээр гаргаж, 28 худгийг сэргээн засварлаж, 111 хашаа, хороог шинээр барьж, 422-г сэргээн засварласан.  /Хэрэгжилт 100%/
6.8	Мал эмнэлэг, үржлийн анхан шатны нэгжийн үйл ажиллагааг дэмжих, эмчилгээ, үржлийн ажил, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах, оношлогооны чадавхийг дээшлүүлэх;	стандартын шаардлага хангасан мал эмнэлэг, үйлчилгээний нэгж /хувиар/	60	Мал эмнэлэг, үржлийн ажил үйлчилгээг явуулах тухай аймгийн Засаг даргын 234 тоот захирамжаар мал эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд 1,7 сая мал, паразиттах арга хэмжээнд 1,2 сая мал хамруулаад байна. Малын шүлхийн өвчний тандах шинжилгээг 15 сумын 31 багийн малд явуулж, 960 дээжийг нарийвчлан бэлтгэж улсын мал эмнэлэг ариун цэврийн төв лабораторитой хамтран шинжилж, бэлтгэгдсэн дээж 100 хувь эрүүл болох нь тогтоогдож мах экспортлох ажилд нэг томоохон үзүүлэлт боллоо. МЭАЦЛ-ийн шинжилгээнд 31,1 мянган мал хамруулж, 2000 малын ийлдсийн сан бүрдүүлээд байна.  /Хэрэгжилт 100%/
6.9	"Атрын 3 дахь аян"-ыг эрчимжүүлэх ажлын хүрээнд гол мөрөн бусад эх үүсвэрээр усан сан байгуулж, усалгаатай газар тариалан хөгжүүлэх санаачилгыг дэмжих, газар ашиглалтыг сайжруулан нэгж талбайгаас авах ургацын хэмжээг нэмэгдүүлэх, усны хэмнэлттэй технологи нэвтрүүлэх, усалтын системийг сэргээн засварлах, шинээр ашиглалтад оруулах;	усалгаатай тариалангийн талбайн нэмэгдүүлэх хэмжээ /мянган га/	30.0	ХХААЖДҮ-ын салбарын удирдах ажилтан мэргэжилтний аймгийн зөвлөгөөнийг 2010 оны 3-р сарын 13-14-ны өдрүүдэд нийт сумын Засаг дарга, ХАА-н түшмэл, сумын агрономич, тариаланч ногоочин 76 хүнийг оролцуулан тариалангийн бэлтгэлийг эртнээс хангуулах, төмс хүнсний ногооны үрийн хангамжийн судалгаа гарган, дутагдах үрийн нийлүүлэлтийг хэрхэн зохион байгуулах талаар сургалт, зөвлөгөө өгч, техник тоног төхөөрөмж, үр бордоо нийлүүлэх зах зээлийн мэдээлэлээр хангав. Аймгийн хэмжээнд төмсний 250 тонн үрийн нөөцтэй бөгөөд дутагдах 990 тонн үрийг Улаанбаатар хот, бусад гадны зах зээлээс хангахаар төлөвлөж байсан бөгөөд Энэ оны 9 дугаар сарын 5-ны байдлаар 35 аж ахуйн нэгж, 1403 өрх, иргэн 539,7 га талбайд үүний дотор арвай 6, төмс 278,3, хүнсний ногоо 127,9, тэжээлийн ургамал 116, жимс, жимсгэнэ 11,5 га талбайд тус тус тариалж, төмсний үрийн 30 хувь, хүнсний ногооны болон тэжээлийн ургамлын үрийг аймагтаа бүрэн хангаад байна. Өнгөрсөн ХХААЖДҮ-ын салбарын удирдах ажилтан мэргэжилтний аймгийн зөвлөгөөнийг 2010 оны 3-р сарын 13-14-ны өдрүүдэд нийт сумын Засаг дарга, ХАА-н түшмэл, сумын агрономич, тариаланч ногоочин 76 хүнийг оролцуулан тариалангийн бэлтгэлийг эртнээс хангуулах, төмс хүнсний ногооны үрийн хангамжийн судалгаа гарган дутагдах үрийн нийлүүлэлтийг хэрхэн зохион байгуулах талаар сургалт зөвлөгөө өгч, техник тоног төхөөрөмж, үр бордоо нийлүүлэх зах зээлийн мэдээлэлээр хангав. Аймгийн хэмжээнд төмсний 250 тонн үрийн нөөцтэй бөгөөд дутагдах 990 тонн үрийг Улаанбаатар хот, бусад гадны зах зээлээс хангахаар төлөвлөж байсан бөгөөд Энэ оны 9 дугаар сарын 5-ны байдлаар 35 аж ахуйн нэгж, 1403 өрх, иргэн 539,7 га талбайд үүний дотор арвай 6, төмс 278,3, хүнсний ногоо 127,9, тэжээлийн ургамал 116, жимс, жимсгэнэ 11,5 га талбайд тус тус тариалж, төмсний үрийн 30 хувь, хүнсний ногооны болон тэжээлийн ургамлын үрийг аймагтаа бүрэн хангаад байна. ХХААХҮЯ-ны ХАА-н үйлдвэрлэлд шинжлэх ухааны ололт нэвтрүүлэх төв, аймгийн Хөдөлмөр, халамж, үйлчилгээний газар, ХААИС, төслийн бусад байгууллагатай хамтран аймгийн төвд 2 удаагийн сургалтанд 51 хүн, Шинэжинст, Гурванбулаг, Хүрээмарал, Бууцагаан, Бөмбөгөр зэрэг суманд 182 тариаланч, ногоочдыг хамруулан сургалт явуулав. Тариалангийн ажилд тулгарч байгаа асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор Баянхонгор, Өлзийт, Баян-Овоо, Эрдэнэцогт сумын Засаг дарга, ХАА-н түшмэл, газрын даамал, Баянхонгор сумын 9 багын 27 тариаланч

				оролцсон нээлттэй хэлэлцүүлгийг зохион байгуулав. 2010 онд 2492 тонн төмс, 1194.5 тонн хүнсний ногоо, 336.4 тонн ногоон тэжээл хураан авч өмнөх жилээс 716.4 тонн ургац нэмж хураахаар тооцоо гарч байна. <i>/Хэрэгжилт 100%/</i>
6.15	Хүн амын хүнсний бүтээгдэхүүний нэр төрлийг нэмэгдүүлэн жимс, жимсгэний дотоодын үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж "Чацаргана" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, нийслэлийн иргэдийг шинэ ургацын хүнсний ногоогоор хангах зорилгоор өвлийн иж бүрэн хүлэмж байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх;	жимс, жимсгэнэ тариалах талбайн өсөлтийн хэмжээ, өмнөх оноос /хувиар/	25	Урьд онохоос тариалсан талбайн хэмжээ 2010 онд 48,3 га –аар нэмэгдэж, тэжээлийн ургамал, чацаргана тариалах иргэн, аж ахуйн нэгжийн тоо өссөн байна. Иргэд, аж ахуйн нэгжийн идэвхи, санаачилга, олон улсын байгууллагаас хэрэгжүүлж байгаа төслийн дэмжлэгтэйгээр 3780 м <sup>2</sup> талбай бүхий 62 хүлэмж шинээр баригдан хүлэмжийн тариалан нэмэгдэж байна. <i>/Хэрэгжилт 100%/</i>
6.17	Мах, махан бүтээгдэхүүний боловсруулалтын технологи болон бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлын хяналтыг сайжруулж, экспортын хэмжээ, нэр төрлийг нэмэгдүүлэх, аймгийн төвд махны үйлдвэр байгуулах, борц үйлдвэрлэх тоног төхөөрөмж нийлүүлэх;	үйлдвэрийн аргаар боловсруулах махны хэмжээ /мянган тонн/	20.0	Аймагт "Жаст" групп, "Женко" ХХКомпанийд махны үйлдвэрийн барилгаа барьж эхлээд байна. <i>/Хэрэгжилт 100%/</i>
6.19	Жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг дэмжсэн хөрөнгө оруулалт, хөнгөлөлттэй зээлийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж, үүний зарим хэсгийг зээлийн баталгааны сан, тоног төхөөрөмжийн лизинг, хүүгийн хөнгөлөлт бий болгоход зарцуулах;	олгосон зээл, хөрөнгө оруулалт, хүүгийн хөнгөлөлтийн хэмжээ /тэрбум төгрөг/	45	2010 онд Жижиг дунд үйлдвэр хөгжүүлэх чиглэлээр 73 төсөлд 885,9 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээлийг олгосноос хүнсний салбарт 21, МАА-д 26, газар тариаланд 7, хөнгөн үйлдвэрлэлд 9, барилгын салбарт 4, ахуйн үйлчилгээний чиглэлээр 6 төсөлд хөнгөлөлттэй зээлийг олгож нийтдээ 360 гаруй ажлын байр хадгалагдан үлдэж 28 үйлдвэр үйлчилгээний салбар нэмэгдэж 200 орчим ажлын байр шинээр бий боллоо. Сүүлийн 2 жилд нийтдээ 150 гаруй төсөлд 1,8 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээлийг олгосны дүнд байгуулагдсан зарим жижиг дунд үйлдвэрүүдийн үйл ажиллагаа тогтмолжиж байна. <i>/Хэрэгжилт 100%/</i>
6.27	Мал эмнэлэг, үржлийн хяналтыг орон нутагт нэгдсэн удирдлага, зохион байгуулалттай хэрэгжүүлэх санал боловсруулах;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Аймгийн 20 суманд мал үржлийн тасгийг зохион байгуулж, алба хаагчдийг төрийн албаны сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн алба хаагчдаар бүрдүүлэн ажиллаж байна. <i>/Хэрэгжилт 100%/</i>
6.29	Төрөөс иргэдэд үзүүлж байгаа баталгаажуулалтын үйлчилгээ, лабораторийн чадавхийг дээшлүүлэх;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Мэргэжлийн хяналтын Ерөнхий газар болон төслөөр хор судлалын шинжилгээний багаж төхөөрөмж, нимгэн үет хроматограф, Елиза, джитал микроскоп, зейдийн аппарат, чийг хэмжигч зэрэг 8 төрлийн багаж тоног төхөөрөмжөөр хангасан. Үүний үр дүнд сүү сүүн бүтээгдэхүүнд меломин, цианид, пестицид илрүүлэх шинжилгээ, орчны шинжилгээнд анарод бактер зэрэг шинжилгээнүүдийг хийж эхлээд байна. <i>/Хэрэгжилт 100%/</i>
6.39	Ноос, арьс шир, нэхмэл, сүлжмэл, гар урлал, бэлэг дурсгалын үйлдвэр, хөнгөн блок, асфальт, бетоны зэрэг барилгын материалын импортыг орлох жижиг, дунд үйлдвэр байгуулахыг дэмжих.	-	-	2010 онд Жижиг дунд үйлдвэр хөгжүүлэх чиглэлээр 73 төсөлд 885,9 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээлийг олгосноос хүнсний салбарт 21, МАА-д 26, газар тариаланд 7, хөнгөн үйлдвэрлэлд 9, барилгын салбарт 4, ахуйн үйлчилгээний чиглэлээр 6 төсөлд хөнгөлөлттэй зээлийг олгож нийтдээ 360 гаруй ажлын байр хадгалагдан үлдэж 28 үйлдвэр үйлчилгээний салбар нэмэгдсэн. <i>/Хэрэгжилт 100%/</i>
<b>Зорилт 8. Хүн амын ая тухтай амьдрах орчныг бүрдүүлэхэд чиглэсэн дэд бүтцийн салбарыг хөгжүүлнэ:</b>				
8.27	Бүх аймгийн төвд хатуу хучилттай шинэ зам барих;	аймаг бүрт барих зам /км/	5-10	Хотын дотор 1 км хатуу хучилттай авто замын тендер зарлан "МОПРОУД" ХХК гүйцэтгэгчээр шалгарч гэрээ байгуулаад байна. 425 м урттай явган хүний замыг "Жигүүр богд" ХХК гүйцэтгэсэн. Мөн "Ганмөнхжин" ХХК эргэн төлөгдөх нөхцөлтэйгээр 5000 м явган зам төвих гэрээ байгуулсанаас энэ онд 500 м явган хүний зам тавиад байна. <i>/Хэрэгжилт 70%/</i>
8.38	Хүн амыг орон сууцжуулж, түүнд шаардагдах дэд бүтцэд хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх.	-	-	"Хонгор -1000" орон сууцны хороолол барих газрын байршлыг 3-р багийн нутаг дэвсгэрт 4-р сургуулийн орчимд сонгож байршлын зургийг гаргаж, төлөвлөлтийн ажлыг хийсэн. Монгол Улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж байгаа "100 мянган айлын орон сууц" хөтөлбөр төслийн хүрээнд /2010-2015 онд/ 200 айлын орон сууц, 440 хүүхдийн сургууль, 50 хүүхдийн цэцэрлэг, 120 хүнд үйлчлэх хүчин чадалтай ахуйн үйлчилгээний төв, 300 суралцагчтай МСҮТөв, өдөрт 30 хүнд үзлэг хийх хүчин чадалтай өрхийн эмнэлэг барихаар төлөвлөгдсний дагуу барилга байгууламжийн байршлын зураг гаргаж саналаа холбогдох газарт хүргүүлсэн. <i>/Хэрэгжилт 100%/</i>
<b>Зорилт 9. Мэдээлэл, харилцаа холбооны үйлчилгээг өргөжүүлж, өрх бүрт хүргэнэ:</b>				
9.2	Шуудангийн үндсэн сүлжээний мэдээлэл технологийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэн, нэгдсэн сүлжээ байгуулж, шууданг аймагт долоо хоногт хоёр удаа, сум, багт долоо хоногт нэгээс доошгүй удаа хүргэх;	нэгдсэн сүлжээнд холбосон байх хот, аймгийн төв, сум, суурингийн тоо	22 шуудангийн үндсэн сүлжээ 110 сум	Аймгийн Засаг даргын захирамжаар үйлчлүүлэгчийн тарифийг батлуулан мөрдөж байна. Хөдөө сумдад шуудан хүргэлт зорчигч тээврийн үйлчилгээг 7 хоногт 2 удаа явуулж хэвшлээ. <i>/Хэрэгжилт 100%/</i>
<b>ГУРАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧИН, БУС НУТАГ, ХӨДӨӨГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО</b>				
<b>Зорилт 10. Хүрээлэн байгаа орчны бохирдол, доройтлыг бууруулах арга хэмжээг эрчимжүүлнэ:</b>				
10.2	Агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын санаачилгыг дэмжиж, урамшуулах;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Агаарын бохирдлыг бууруулах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд нам даралтын зуухтай иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагыг төвлөрсөн зууханд холбох талаар Аймгийн ИТХ-ын шийдвэр гаргуулсаны үр дүнд 41 байгууллага, иргэнд үүрэг өгч 23 байгууллага, аж ахуйн нэгж төвлөрсөн халаалтанд холбогдоод байна. Баянхонгор сумын 6 төвлөрсөн уурын зууханд байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээг эрх

				бүхий компаниар хийлгэхээр гэрээ байгууллаа. /Хэрэгжилт 100%/
10.3	Хот, суурин газарт цэцэрлэгт хүрээлэн, ногоон байгууламж байгуулах ажлыг өргөжүүлэх;	ногоон байгууламжийн талбайн өсөлт /хувиар/	10	. Баянхонгор сумын албан байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэдийн дунд мод тарих, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор аймгийн Засаг даргын 200 тоот захирамж гаргуулан “Монголоо ногоорууль” аяныг зохион байгуулж 5900ш чацаргана, Гурван бүс цогцолборт хүрээлэнд 1600ш улиас, хайлаас, яргай 3739ш, иргэн С.Үнэнбуян өөрийн эзэмшлийн талбайдаа 1800ш чацаргана, 200ш жигд, улиас, хайлаас нийт 2000ш мод, намрын ойжуулалтаар 97ш нарс бүгд 10836ш мод, сөөг тарьж замын тусгаарлах зурваст 6000м <sup>2</sup> талбайг зүлэгжүүлсэн байна. “Баялаг орд” ХХК-ийн удирдлагатай тохиролцон Өвөрчулуутын нүүрсийг коксжуулж болох талаар дээжийг холбогдох лабораторийн байгууллагад дээжийг өгч шинжлүүлэхэд коксжүүлж болохгүй гэсэн хариу ирсэн байна. /Хэрэгжилт-100%/
10.4	Гол, мөрний бохирдлыг багасгах арга хэмжээг хэрэгжүүлж, булаг, шанд, гол, горхины эхийг хамгаалж, тохижуулах;	эхийг нь хамгаалж, тохижуулсан булаг, шандын тоо	145	Монголын байгаль хамгаалах бүлгүүдийг дэмжих холбооны Баянхонгор дахь салбар зөвлөл Эрдэнэцогт сумын Дунд Жаргалантын Хүрэн үзүүрийн булаг, Галуут сумын байгаль хамгаалах хэсэг Даваан амны булаг, иргэн Д. Сэр-Од Өлзийт сумын Бүлээн булаг, Байгаль ээжийн ирээдүй ТББайгууллага Бууцагаан сумын Цагаан булаг, иргэн Т.Эрдэнэчулуун Бөмбөгөр сумын Үнэгт булгуудын эхийг хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэн орон нутагт хүлээлгэн өгсөн. Улсын төсвийн хөрөнгөөр 6 булгийн эхийг хамгаалах ажлыг хийв. /Хэрэгжилт-100%/
10.6	"Хог хаягдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөр"-ийг шинэчлэн боловсруулж, хатуу хог хаягдлыг цуглуулах, ангилах системийг боловсронгуй болгож, дахин боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжих;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Хогийн бүтцийн судалгааг БОАЖГазар, Баянхонгор сумын ЗДТГазар хамтран комисс байгуулан 8 багийн 7612 айл өрх, байгууллагуудын дунд явууллаа. Судалгааны дүнд Баянхонгор сумын 7612 өрхийн 6832 өрх гэр хороололд, 780 өрх орон сууцанд амьдардаг ба жилд дунджаар 250.0мян тн хог хаягдал гаргадаг. Үүнээс дахин ашиглагдах боломжтой нь 102.8тн, ашиглагдах боломжгүй 147.2тн хог хаягдал байна. Ашиглаж болох хог хаягдалд гялгар уут, ундааны сав, ахуйн хэрэглээний савнууд, цаас, шил, төмөр орж байна. Аюултай хог хаягдал болох эмнэлгийн хог хаягдал 22.5мян тн, төвлөрсөн ба нам даралтын зуухнаас гарч байгаа үнс 283.6мян тн ялгарч байна /Хэрэгжилт-70%/
10.10	Экологийн хувьд эмзэг, хамгаалалт шаардагдах гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмалын хайгуул, ашиглалт явуулахыг хориглож, уул уурхайн эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх арга хэмжээ авах;	хилийн заагийг тогтоож кадастрын зураглал хийсэн байх		Усан сан бүхий газарт энгийн хамгаалалтын дэглэм тогтоож, тэмдэгжүүлэх журмыг сумдад хүргүүлж БОХУБ, Байгаль хамгаалагч нарт семинар өгч аймгийн Засаг дарга, сумдын Засаг дарга, Байгаль хамгаалагч нартай байгуулах үр дүнгийн гэрээнд тусган баталгаажуулсан. Усны газартай хамтран гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор аймгийн Засаг даргын 2010 оны 5 дугаар сарын 20-ны өдрийн “Орон нутагт ажлын хэсэг байгуулах тухай” 251 тоот захирамжийн дагуу аймгийн БОАЖГазрын дарга Л.Мандалаар ахлуулсан ажлын хэсэг “хангайн бүс”, “говийн бүс” гэсэн чиглэлд усны сан бүхий газарт энгийн хамгаалалтын бүс тогтоох ажлыг хийж гүйцэтгэлээ. 19 сумын нутагт 53 гол горхи, 50 булаг шанд, 23 нуур цөөрөм, усны сан бүхий газруудад 1932 цэг дээр солбицол авч баримтжуулж говийн бүсэд усны сан бүхий газрын энгийн хамгаалалтын бүсийг 1000 метрээр, хангайн бүсэд 200-2500 метрээр тогтоолоо. /Хэрэгжилт-100%/
<b>Зорилт 11. Байгалийн нөөцийн тогтвортой менежментийн үндсийг бэхжүүлж, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээний чанар, үр дүнг сайжруулна:</b>				
11.6	Ойн ногоон зурвас болон ойжуулалтын ажилд шаардагдах үр, тарьц, суулгацын тогтвортой нөөцийг бүрдүүлэх;	бэлтгэх тарьц, суулгацын тоо /сая ширхэг/ бэлтгэх үрийн хэмжээ /тонн/ үрийн санд нөөцлөх үрийн хэмжээ /кг/	35.0	Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Ойн газраас зарласан “ОР-2010 0А5/28-04 багц тендерт “Саяана-Ус” ХХК шалгарч Баянхонгор аймгийн төвд 5 га талбайд цэцэрлэгжүүлэлтийн ажил гүйцэтгэж байна. “Саяана-Ус” ХХКомпани нь цэцэрлэгжүүлэлтийн ажлыг технологийн дагуу хийгээгүй.Тарьц суулгацын хэмжээ 5 га талбайд тарих нормд хүрээгүй.Улиас 900 ширхэг, шар хуайс 550 ширхэг, бургас 200 ширхэг нийт 1650 ширхэг мод тарьсан байна.Нэг тогоонд гурав гурваар нь суулгасан 114 нүхэнд 342 ширхэг 86 метрийн урттай 40 см-ийн өргөнтэй шуудуунд нэг эгнээгээр 1308 ширхэг, нийтдээ 10836 ширхэг мод, сөөг тарьж суулгасан. /Хэрэгжилт-100%/
11.8	Цөлжилтөөс сэргийлэх, хөрс хамгаалах эрх зүйн орчныг бий болгон цөлжилттэй тэмцэх сургалт, сурталчилгааг нэмэгдүүлэх;	цөлжилтийн судалгааны төвийн тоо	1	Мод үржүүлгийн газарт 250 ширхэг жигд, цагаан хуайс, бургас зэрэг модны суулгац тарьж, үрийн талбайд 4.5 кг шинэс, шар хуайсыг үрээр тарив. 20х6 м хэмжээтэй хүлэмжинд чацаргана, шар хуайс үрээр тарив. Шар хуайсыг үрээр хүлэмжинд тарьсан нь намрын тооллогоор 81,2 хувийн амьдралттай байсан. Үрээр тарьсан шархуайсыг ил талбайд шилжүүлэн суулгах, цэнэг усалгааг хийж өвөлжүүлэх бэлтгэл ажил хийгдсэн. Мод үржүүлгийн газрын материаллаг баазыг бэхжүүлэх талаар БОАЖЯам, Ойн газарт асуудал тавьсаны үр дүнд иж бүрэн трактор, хүлэмж, гүний худгийн асуудлыг шийдвэрлүүлсэн. /Хэрэгжилт-100%/
11.9	Нэн ховор, ховор ан амьтны тооллого явуулж, тархац нөөцийг тогтоох;	тархац, нөөцийг тогтоох зүйлийн тоо	4	Халиун буга, идлэг шонхорын тархац нөөцийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх асуудлыг БОАЖЯ-нд албан ёсоор тавьсаны үр дүнд Биологийн хүрээлэнгийн судлаачдын баг шонхор шувууны тархац,нөөцийн судалгааг хийв.Баянхонгор,Говь-Алтай аймагт шонхор шувууны тооллогыг Биологийн хүрээлэнгийн эрдэм шинжилгээний ажилтан Г.Майжаргалаар ахлуулсан баг хийв.Баянхонгор,Говь-Алтай аймгийн нутагт үлийн цагаан оготно тархан байршиж байсан нутагтаа үгүйрч, тэдгээрийг дагаж идэш тэжээлээ хийдэг идлэг шонхор болон бусад махчин шувууд нэн ховор байрших болсон нь цөөн тооны идлэг шонхор нутгийн хойд хэсэгт үзэж бүртгэгдсэнээр нотлогдож байна.Судалгааны багт 6ш идлэг шонхор шувуу бүртгэгдсэн байна.Нийтдээ улсын хэмжээнд 6 баг ажилласан бөгөөд 458 шонхор шувуу тоологдсон байна.Судлаачид нягтшил тооцдог 2 аргыг хэрэглэн Монгол оронд зуны улиралд 6835 шонхор шувуу байх боломжтой гэсэн тооцоо гаргасан байна.БОАЖЯ,НҮБ-ын Монгол дахь суурин төлөөлөгчийн газар,Дэлхийн банк,Германы техник хамтын ажиллагааны нийгэмлэг хамтран Монгол улсын ойн тууртны тархац,нөөцийн судалгааг хийж байна.Энэ ажлын хүрээнд ШУА-ийн Биологийн хүрээлэнгийн эрдэм

				шинжилгээний ажилтан Г.Цогтбаярын ахласан ажлын хэсэг Баян-Овоо,Жаргалант,эрдэнэцогт,Өлзийт,Галуут сумдын БОХУБ,байгаль хамгаалагч нартай хамтран дээрхи сумдын ойн тууртны тархац,нөөцийн судалгааг хийв. Одоо суурин боловсруулалтын ажил хийгдэж байна. /Хэрэгжилт-100%/
<b>Зорилт 12. Байгаль орчинд халгүй, тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх нөхцөлийг сайжруулна:</b>				
12.3	Аялал жуулчлалын статистик бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн сүлжээг сайжруулах;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Монгол улсын аялал жуулчлалын үндэсний хөтөлбөрийг “Баянхонгор аймагт аялал жуулчлал хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөө”- тэй уялдуулсан дунд хугацааны стратеги төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлж байна. Аялал жуулчлалын мастер төлөвлөгөөнд тусгагдсан “Аялал жуулчлалын зөвлөл”-ийг аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн хурлаар 15 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулан Аялал жуулчлалын талаар тулгамдсан асуудлыг хэлэлцэн хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна. /Хэрэгжилт-70%/
12.4	Аялал жуулчлалын томоохон цогцолборуудыг барьж байгуулан аялагч, жуулчдын сонирхлыг татсан аялал жуулчлалын менежментийг хэрэгжүүлэх;			Эрдэнэцогт, Галуут, Богд, Баянговь сумдын улсын тусгай хамгаалалттай газар нутагт 2010 онд нийт 9 нөхөрлөл байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж байна. Их богдын улсын тусгай хамгаалалттай газар нутагт аялал жуулчлалын бүсийг тогтоож, маршрут боловсруулан, брошюр бэлтгэж, аялагч жуулчлагч нарт ашиглуулж байна. 2010 оны 3-р улирлын байдлаар Улсын Тусгай хамгаалалттай газар нутгаар нийт гадаадын 60, дотоодын 900 орчим аялагч нар аялсан байна.Үүнээс <ul style="list-style-type: none"> <li>➢ Баян-өхэг амралтын газарт дотоодын 250</li> <li>➢ Өвгөнжаргалантын зусланд 460</li> <li>➢ Мөн улсын тусгай хамгаалалттай газрын аялал жуулчлалын бүс нутаг Эрхэт, Тамчийн хавцал, Өртөмтийн урд хойд салаа зэрэг газар гадаадын 60, дотоодын 150 иргэн аялаж, аялах хугацаандаа тухайн газруудад байгуулагдсан нөхөрлөлүүдтэй хамтарч ажиллаа.</li> </ul> Эрдэнэцогт сумын “Өгөөмөр өртөмт”, Богд сумын “Орогийн долгио “ зэрэг нөхөрлөлүүд нь гадаад дотоодын жуулчдад монгол малчдын ахуй амьдрал, уламжлалт зан заншлын тухай болон амьжиргааны гол эх үүсвэр болох малын гаралтай бүхий л түүхий эдээ хэрхэн боловсруулж, хэрэглэж байгаа талаараа өдөрлөг зохион байгуулсан байна. Мөн Эрдэнэцогт сумын “Өвгөнжаргалант” нөхөрлөлийн гишүүд байгалийн болон ан амьтдын зураг зуран гадаадын жуулчдад зарж борлуулан тухайн орон нутгаа сурталчилан таниулсан байна. /Хэрэгжилт-70%/
<b>Зорилт 13. Бүс нутгийн эдийн засгийн хөгжлийг дэмжиж, орон нутгийн түүхий эд, боломж, нөөцөд тулгуурласан үйлдвэрлэлийг дэмжинэ:</b>				
13.3	Хилийн цэсийн маргаантай байгаа аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн хилийн цэсийг тодотгох, өөрчлөлт оруулах санал боловсруулах;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	2010 аймгийн 20 сумын хилийн цэсийг шинэчлэн тогтоох ажлыг Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар хийлээ. /Хэрэгжилт-100%/
13.1	Азийн хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлээр “Хот байгуулалтын салбар “МОН2301” төслийг хэрэгжүүлэх;	төсөлд хамрагдах хүний тоо /мянган хүн/	20.0	2011-2013 онд Азийн хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжих “Хот байгуулалтын салбарын МОН-2301” төслийн хүрээнд 1.0 сая ам \$-ын санхүүжилтээр аймгийн төвийн усны эх үүсвэр, цэвэр, бохир усны шугам сүлжээг өргөтгөх, гэр хороололыг шугам сүлжээнд холбох, цэвэрлэх байгууламжийг өргөтгөх ажлын зураг төсвийг “Инж байгууламж ” ХХК гүйцэтгэж байна. /Хэрэгжилт-100%/
<b>Зорилт 14. Байгаль орчин, экологид ээлтэй уул уурхайн салбарыг хөхиүлэн дэмжинэ:</b>				
14.1	Нүүрс боловсруулах үйлдвэрийг шинээр байгуулж нүүрсний экспортыг нэмэгдүүлж, гадаад валютын нөөцийг нэмэгдүүлэх;	-	-	Шинэжинст сумын Хотгорын нүүрсний ордыг түшиглэн говийн бүсэд дулааны цахилгаан станц, нүүрс угаах болон коксны үйлдвэр барих саналууд ирж Шинэжинст сумаас Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сум хүртэл 314 км хатуу хучилттай замын зураг төсөв хийгдэн замын ажлыг 6 дугаар сарын 01-нээс эхлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна. /Хэрэгжилт-90%/
<b>Зорилт 15. Хөдөө орон нутгийн хүн амын интернет хэрэглээг нэмэгдүүлж, төрөөс иргэдэд хүргэх мэдээллийг цаг алдалгүй, түргэн шуурхай хүрэх боломжийг бүрдүүлнэ:</b>				
15.2	Орон нутаг, томоохон хот, суурин газруудын засаг захиргааны байгууллагуудыг төрийн нэгдсэн мэдээллийн сан, сүлжээнд холбож, үйл ажиллагааны бүтээмжийг дээшлүүлэх;	Сүлжээнд холбогдсон төрийн захиргааны байгууллагуудын тоо өссөн байх		Аймгийн хэмжээнд төрийн захиргааны 20 агентлаг интернетийн сүлжээнд холбогдож үйл ажиллагаандаа мэдээллийн технологийг бүрэн ашиглаж байна. Хөдөө орон нутгийн Засаг даргын Тамгын газруудын төрийн сангууд мэдээллийн нэгдсэн сүлжээнд холбогдсон. Үүрэн телефоны операторууд орсон зарим сумд интернетэд холбогдоод байна. /Хэрэгжилт-70%/
<b>ДӨРӨВ. ЯДУУРЛЫГ БУУРУУЛАХ, ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙГ ХАНГАХ БОДЛОГО</b>				
<b>Зорилт 16. Нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд шинэчлэл хийж, нийгмийн халамжийн үйлчилгээг зорилтот бүлэгт оновчтой хүргэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна:</b>				
16.2	Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг ядуу өрхөд чиглэсэн салбар дундын үйл ажиллагаагаар хүргэх зохион байгуулалтын арга зүйг нэвтрүүлэн эрүүл мэнд, боловсрол, бичил хоол тэжээл, хоол тэжээлийн хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр		Аймгийн хэмжээнд 450 өрхийг ядуурлаас гаргах зорилтын хүрээнд сум бүрт 20 өрхийг, Баянхонгор суманд 70 ядуу өрхийн амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэхээр сумдын Засаг дарга нартай гэрээ байгуулан ажиллаж, эдгээр өрхийн гишүүдээс 235 иргэнийг чадваржуулах сургалтад, 132 иргэнийг мэргэжил олгох, бизнесийн санаа хөгжүүлэх сургалтад 19 иргэн, нийтийг хамарсан ажилд 18 сумын 108 иргэнийг хамруулсан ба ХЭДС-ийн жижиг зээлд 98 өрхийн 147 иргэнийг хамруулж 98,6 сая төгрөг олгож 147 ажлын байр гаргаж нийт 375 өрхийн 595 хүний орлогыг нэмэгдүүлсэн. Өлзийт, Жаргалант, Бууцагаан, Богд, Баянлиг сумдын Засаг дарга нарын харьяа нутаг нутаг дэвсгэртээ ажилгүйдэл ядуурлыг бууруулах талаар авч хэрэгжүүлж байгаа ажлын тайлан авч, зөвлөмж өгсөн ба 12 сард Засаг даргын зөвлөлд оруулахаар бэлтгэж байна /Хэрэгжилт 100%/
16.7	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан дэд бүтцийг стандартын дагуу бий болгох ажлыг эхлэх;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Аймгийн Засаг даргын 2010 оны 189-р захирамжаар “Бид эрхээ эдлээ, Баялагаа бүтээе” уриан дор хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дэмжих, чадваржуулах “Хүртээмжтэй орчин” аянг зохион байгуулах төлөвлөгөө гарган, “Нийгмийн салбарын хөгжлийн хөтөлбөр”-ийн сангаас 707,0 мянган төгрөг, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас 350, 0 мянган төгрөг гарган, ХБХүүхэдтэй 100 ээжийг чуулган, телевизийн хэлэлцүүлэг орлого бий болгох чадваржуулах сургалт бүтээлийн үзэсгэлэн, хөдөлмөр эрхлэлүүлэх зэрэг арга хэмжээг хэрэгжүүлж хөгжлийн бэрхшээлтэй

				иргэдийн оролцоог бий болгон, өөртөө туслах бүлгүүдийг үүсгэн дэмжлэг үзүүлсэн. Италийн АЙФО байгууллагын санхүүжилтээр 20 сумын Тэгш дүүрэн хороодын гишүүд болох багийн бага эмч болон өрхийн эмнэлгийн эмч нарыг оролцуулан “Хөгжлийн брэхшээлтэй иргэдийг нийгэм хамт олонд түшиглэн сэргээн засах нь” сэдэвт чадваржуулах сургалтыг үндэсний сургагч багш нартай хамтран зохион байгуулж, 28 сургагч багш бэлтгэн, ЭМЯ-ны кодтой 1,5 цагийн кредиттэй сертификат олгож, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдтэй ажиллах нөөцийг бэхжүүлсэн. Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээгээр хөгжлийн бэрхшээлтэй 20 хүнийг ядуурлаас гаргахаар дэмжсэн ба НХХЯ-наас зарласан хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих уралдаан 4 төсөл явуулснаас 1 төсөл батлагдаж, 6 хүн ажлын байртай болсон. Хүнс хоол тэжээлийн хөтөлбөр амжилттай хэрэгжиж, тус хөтөлбөрийг халамжийн хуулийн өөрчлөлтөд тусган хэрэгжүүлэх талаар санал өгсөн. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн аймгийн чуулган зохион байгуулан, хөдөлмөрэрхлэлтийг дэмжих сангаас 2,0 сая төгрөг зарцуулан, иргэдийн оролцоо эрхийг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлсэн. <b>/Хэрэгжилт 100 %</b>
<b>Зорилт 18. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих замаар хүн амын амьжиргааны түвшинг дээшлүүлж, ядуурлын түвшинг бууруулна:</b>				
18.1	Залуучууд, ахмад настны хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тусгайлсан хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх, малчид, оюутны хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх;	хөтөлбөр, төслийн хэрэгжилтээр		Малчдын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд сумын 15 малчин өрхийг сонгон чадваржуулах, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төрөл бүрийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсний үр дүнд ядуурлаас гаргаж, бусдад загвар болгон туршлагыг түгээх ажлыг эхлүүлээд байна. Эдгээр арга хэмжээнд 2009-2010 онд 60,0 сая төгрөг зарцуулж, 30 хүнийг ажлын байрыг тогтворжуулсан. Аймгийн эмэгтэйчүүдийн холбооны дэмжлэгтэйгээр байгуулагдсан эмэгтэйчүүдийн 3 бүлгийн 18 иргэнд өрхийн бизнес эрхлэхэд нь зориулж 900,0 мянган төгрөгний дэмжлэг үзүүлсэнээр 18 ажлын байр шинээр, бизнес эрхлэгч 48 эмэгтэйд ХЭДСангаас 78,6 сая төгрөгийн зээл олгож, 69 ажлын байр, ОНОТХУ-ийн хүрээнд бизнес эрхлэхээр төсөл ирүүлсэн 19 өрхийн иргэдийн 6 бүлэгт 6,0 сая төгрөгийн бизнесийн гарааны дэмжлэг үзүүлж, 20 ажлын байр бий болгосон. Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төрөл бүрийн арга хэмжээний хүрээнд 82 залуу байнгын болон түр ажлын байранд зуучлагдаж, мэргэжил олгох сургалтанд 228 залуу хамрагдаж төгссөн байна. Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдахаар Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй эцэг эхийн холбооны эцэг эхчүүдийн 3 бүлгийн 18 иргэн, өрхийн үйлдвэрлэл явуулахаар, мөн газар тариалан эрхлэхээр 2 ХБИ, мод модон бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл явуулахаар 3 иргэн төслөө ирүүлсэний дагуу төслийг Баянхонгор сумын АДЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлж, халамжийн сангийн санхүүжилтээр 3,9 сая төгрөгийг ажлын байр бий болгож, өрхийн амьжиргааг нь дээшлүүлэх зорилгоор олголоо. <b>/Хэрэгжилт 100%/</b>
<b>Зорилт 19. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг хүн амд тэгш, хүртээмжтэй, чанартай үзүүлж, ердийн болон халдварт өвчнийг бууруулж, дундаж наслалтыг нэмэгдүүлэх, хүн амын өсөлтийг дэмжихэд чиглүүлнэ:</b>				
19.10	Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд орчин үеийн шинжлэх ухаан, технологийн ололтуудыг нэвтрүүлж, улсын хэмжээнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд зайны оношлогооны цахим эмнэлгийн нэгдсэн сүлжээг бий болгох;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Аймгийн цахим эмнэлэг” хөтөлбөрийн тендерт “Залаа жаралант” ХХКомпани шалгарч шаардлагатай тоног төхөөрөмжүүдийг нийүүлж аймаг зайны оношлогооны цахим сүлжээтэй болсон. <b>/Хэрэгжилт-100%/</b>
19.12	Эм, эмийн түүхий эд, биологийн идэвхт бодисын чанарыг баталгаажуулах сорилын лабораторийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэн бэхжүүлэх замаар эмийн хангамж, хяналтыг сайжруулж, эм, биобэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэлд чанарын баталгаажилт, лавлагаа хийх чадавхийг бэхжүүлэх;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, сум, сум дундын эмнэлгийн эм, эмнэлгийн хэрэгслийг 2010 онд ханган нийлүүлэх нэгдсэн тендерээр 16 багцад 380 нэр төрлийн 388,3 сая төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгслийн бэлтгэн нийлүүлэх гэрээг 10 эм ханган нийлүүлэх байгууллагатай хийж, хэрэгжилтийн байдалд хяналт тавин ажилласнаар энэ оны эхний 11 сарын байдлаар хэрэгцээт эмийн 90%-ийг татан авч, зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалт аймгийн хэмжээгээр 85%-тай байна. 2010 оны эхний 11 сарын байдлаар аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй 31 эмийн сангийн 96,8 хувь нь стандартын шаардлага хангасан байранд үйл ажиллагаа эрхэлж байна. Жор маягтын хангалт, жор бичилтийн стандартыг мөрдөх чиглэлээр сумдын эмнэлгээс захиалга авч 30 мянган ширхэг жорын маягтаар ханган, жор бичилтийн талаар сум, багийн эмч нийт 106 эмч, мэргэжилтэнг сургалтанд хамруулаад байна. <b>/Хэрэгжилт-100%/</b>
19.14	Халдварт өвчний халдварыг хязгаарлах, урьдчилан сэргийлэх, тархалтыг бууруулах арга хэмжээг өргөжүүлж, өвчин эсэргүүцэх тарилга, вакцин, эм хангалтыг нэмэгдүүлэх, малаас хүнд халдварлах өвчний тархалтыг бууруулах;	халдварт өвчнийг бууруулах хувь	5-аас доошгүй	2010 оны эхний 11 сарын 29- ны байдлаар халдварт А хэлбэрийн шар нийт 524 тохиолдол бүртгэгдэн дэгдэлт хэлбэрээр гарч байгаа, мөн 12-24 сартай хүүхдүүдийг энэхүү өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үүднээс ЭМЯ, ХӨСҮТ-д халдварт “А” гепатитаас урьдчилан сэргийлэх вакциныг захиалсан бөгөөд улсын хэмжээнд вакцины нөөц хомсдолтой байдлаас 600 хүн тун вакцин тархвар судлалын заалтаар 2-9 насны хүүхдүүдэд хийсэн. Улаан бурхан, гахай хавдар, улаанууд өвчний хавсарсан вакцинд хамрагдвал зохих 9 сартай хүүхдийн 95,8 хувь, 2 настай 96,9 хувь хамрагдан аймгийн дундажаар 96,4 хувьтай байна. <b>/Хэрэгжилт-100%/</b>
19.16	Өсвөр насны охид, жирэмсэн эмэгтэйчүүд, ураг, нярай болон хүүхдийн эрүүл мэндийн тусламжийн нэгдмэл байдлыг хангах зорилгоор нэг цэгийн цогц үйлчилгээг эрүүл мэндийн байгууллагуудад нэвтрүүлэх ажлыг эхлүүлэх;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Сумдаас урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн захиалга авч график гарган Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг хангай, говийн чиглэлээр 2 удаа явж Галуут, Гурванбулаг, Баянбулаг, Хүрээмарал, Жаргалант, Баян-Өндөр, Шинэжинст, Бууцагаан, Баянговь, Баянлиг сумын иргэдэд дотор, мэдрэл, мэс засал, хүүхдийн эмчийн үзлэгт 470 хүн хамруулав. Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн явцад 6 хүнд мэс заслын эмчийн нарийн мэргэжлийн тусламжийг газар дээр нь үзүүлсэн. /дотор 157, мэдрэл 198, хүүхэд 19/ Мөн 408 хүнд хөдөлмөр зохицуулалт хийж, 258 хүнд НД-ын хууль, Эрүүл мэндийн даатгалын хууль болон бусад зонхилон тохиолдох өвчний талаар ЭМБО сургалтыг хийлээ.Цаашид 2010 оны 12 сард Бөмбөгөр, Жинст

				суманд хүүхэд, дотор, шүд, Арьс-БЗДХ, эмэгтэйчүүдийн ЭХО, мэс заслын эмч нарын бүрэлдхүүнтэй урьдчилан сэргийлэх үзлэг хийхээр төлөвлөж байна. 2010 оны 07 сарын 07-ны өдөр Эрүүл мэндийн газар, "Бат-Сайхан сэтгэл"ТББ, УЗХороо, Онгцой байдлын хэлтэс хамтарч Галуут сумын Далт алтны газарт мэргэжлийн эмч нар нарийн мэргэжлийн үзлэг хийж, эрүүл мэндийн сургалт хийсэн. Сургалтад 15 хүн оролцож эрүүл мэндийн идэвхтнээр бэлтгэгдсэн. Оролцогсдын мэдлэгийн түвшин сургалт хийхээс өмнө 30%-тай байсан бол сургалтын дараа 85%-тай болсон байна. Дэлхийн-Зөн олон улсын байгууллагаас төсөл хэрэгжүүлж сум бүрээс 3 хүнийг сургалтанд хамруулж сум бүрт мультвитамин болон бичил тэжээлийн холимог, витамин Д, зэрэг бэлдмэлийг тарааж өгсөн. <b>Хэрэгжилт-100%</b>
19.1 8	Жирэмсэн эмэгтэйчүүд болон ураг, нярайд үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг сайжруулах, нийслэлд шинээр төрөхийн эмнэлгийг барьж ашиглалтад оруулах, хүүхдийн тусламж, үйлчилгээг төрөлжүүлэн хөгжүүлэх, Улаанбаатар хотод 4 дүгээр төрөх эмнэлгийг шинээр барих;	1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхасын эндэгдлийг бууруулах тоо	17 хүртэл	-2010 оны 11-р сарын 21-нд аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн төрөх эмэгтэйчүүдийн тасгийн 50 ортой барилгыг ашиглалтанд хүлээн авч ажиллаж эхлээд байна. Мөн ЭМЯ, НҮБ-ын Хүүхдийн сангийн дэмжлэгтэйгээр 12,3 сая төгрөгний өртөг бүхий эхчүүдийн амрах байрны тавилга, тоног төхөөрөмжийг дээрхи тасагт хүлээлгэн өгснөөр аймгийн НЭ-т сумдаас ирж төрж буй эхчүүд төрөхийн өмнөх байранд тав тухтай амрах нөхцөл бүрдээд байна. -Эхний 11 сарын байдлаар эхийн эндэгдэлгүй байгаа боловч нялхасын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл улсын дунджаас өндөр байсаар байна. Нялхасын эндэгдэл 1000 амьд төрөлтөд 27,5 промилль байгаа нь улсын дунджаас 8 промилиэр өндөр, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 34,2 промилль байгаа нь улсын дунджаас 9,4 промилиэр өндөр байна. /Хэрэгжилт-90%/
19.2 0	Иргэдийг эрүүл мэндийн орчин үеийн найдвартай, чанартай, хүртээмжтэй үйлчилгээнд хамруулахын тулд төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн эмнэлэг байгуулахыг дэмжих;	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	2010 оны 11-р сарын 21-нд аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн төрөх эмэгтэйчүүдийн тасгийн 50 ортой барилгыг ашиглалтанд хүлээн авч ажиллаж эхлээд байна. Мөн ЭМЯ, НҮБ-ын Хүүхдийн сангийн дэмжлэгтэйгээр 12,3 сая төгрөгний өртөг бүхий эхчүүдийн амрах байрны тавилга, тоног төхөөрөмжийг дээрхи тасагт хүлээлгэн өгснөөр аймгийн НЭ-т сумдаас ирж төрж буй эхчүүд төрөхийн өмнөх байранд тав тухтай амрах нөхцөл бүрдээд байна. Халдварт, сүрьеэгийн эмнэлгийн барилгыг барих төсөв, хөрөнгийн асуудлыг ЭМЯ-ны Барилга, захиалагчийн албанд тавьж 2011 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 807 сая төгрөгийн төсөвт өртөгөөр баригдахаар шийдвэрлэгдээд байна. /Хэрэгжилт-100%/
19.2 7	Хүрээлэн байгаа орчны бохирдол, байгалийн болон хүний үйл ажиллагаанаас үүдэн гарах гамшиг, нийтийг хамарсан өвчлөл, хордлого, гэнэтийн аюул ослын үед үзүүлэх эмнэлгийн тусламж,			Гамшгаас хамгаалах "Иж бүрэн" сургуулийг Өлзийт сумын Засаг даргын тамгын газарт 10 дугаар сарын 30-31-ний өдрүүдэд зохион байгуулан явуулав. Сургуульд аймгийн мэргэжлийн албадын эмч мэргэжилтнүүдтэй хамтран сумын мэргэжлийн ангийн бие бүрэлдэхүүн болон нийт 340 гаруй хүнд сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулсан. Гамшгаас хамгаалах "Команд штабын " сургуулийг 11 дүгээр сарын 04-05-ны өдрүүдэд зохион байгуулж сургуульд штаб, мэргэжлийн ангийн 67, аж ахуй нэгж байгууллагын удирдлага, ард иргэд нийт 220 гаруй хүн тус тус хамрагдсан. Сургуульд ХХААЖДҮГ-ын мал эмнэлгийн алба, БОАЖГазар, УЦУОШТөв, ЭМГазрын эмч, мэргэжилнүүд оролцож сургалт зохион байгуулав. Заг, Гурванбулаг сумдад Гамшгаас хамгаалах аймгийн Засаг даргын нэрэмжит үзлэгийг 11 дүгээр сарын 06-08-ны өдрүүдэд зохион байгуулж, галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 2 сумын 30 аж ахуй нэгж байгууллага, 361 айл өрхийн 500 гаруй хүнд ухуулга, яриа таниулга хийж, гал түймрийн аюулд хүргэж болзошгүй 110 зөрчлийг илрүүлж, 64 зөрчлийг газар дээр нь арилгуулж, үлдсэн зөрчилд хугацаатай үүрэг өгч ажиллаа. /Хэрэгжилт-100%/